

Indstilling

Til Aarhus Byråd via Magistraten
Fra Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø
Dato 15. januar 2026

Beredskabsplan for Aarhus Kommune 2026-2029

Vedtagelse af Aarhus Kommunes overordnede beredskabsplan for byrådsperioden 2026-2029 i henhold til Beredskabsloven.

1. Resume

Østjyllands Brandvæsen har koordineret udarbejdelse af udkast til en samlet beredskabsplan "Plan for fortsat drift" for Aarhus, Skanderborg, Odder og Samsø kommuner.

Beredskabsplanen beskriver organisering, kompetenceforhold og aktivering af kriseledelsen i tilfælde af større eller alvorligere hændelser, som påvirker kommunens drift i væsentligt omfang.

Aktivering af kriseledelsen i Aarhus Kommune besluttet af Beredskabsdirektøren for Østjyllands Brandvæsen og Stadsdirektøren.

Kriseledelsen på operativt niveau udgøres af Stadsdirektøren (formand), direktørerne for magistratsafdelingerne, Beredskabsdirektøren for Østjyllands Brandvæsen og leder af krisestab og krisekommunikationsteamet.

Konkret har kriseledelsen og beredskabsplanerne i Aarhus Kommune været aktiveret i forbindelse med en række hændelser, bl.a. COVID-19, flygtninge fra Ukraine, brand på Studstrupværket, oversvømmelser, snestorm/E45, hændelse på Aarhus Universitet, nedbrud af mobilnettet og skybrudsvarsel.

I byrådsperioden 2026-2029 vil der særligt være fokus på beredskab i forhold til cybersikkerhed og i forhold til de eksterne kommunale selskaber inden for forsyning, infrastruktur og transport.

2. Beslutningspunkter

Det indstilles:

At 1) Byrådet godkender "Politik for fortsat drift" og "Plan for fortsat drift for Aarhus, Skanderborg, Odder og Samsø kommuner 2026-2029".

At 2) Magistraten i en beredskabssituation, som går på tværs af magistratsafdelingerne, delegerer det driftsmæssige og operative ansvar til kommunens kriseledelse på operativt niveau.

3) Kriseledelsen på operativt niveau udgøres af Stadsdirektøren, direktørerne for magistratsafdelingerne, Beredskabsdirektøren for Østjyllands Brandvæsen og leder af krisestab og krisekommunikationsteamet.

At 4) Stadsdirektøren er formand for kriseledelsen på operativt niveau.

At 5) Byrådet giver bemyndigelse til, at kriseledelsen kan træffe dispositioner og afholde nødvendige, uopsættelige udgifter, som er proportionale i forhold til den pågældende krisesituation.

At 6) Byrådet giver bemyndigelse til, at kriseledelsen inden for rammerne af de kollektive aftaler, kan flytte personaleressourcer på tværs af opgaver, afdelinger, tjenestesteder, arbejdstider m.v.

3. Hvorfor fremsendes indstillingen?

I henhold til Beredskabslovens §25 skal byrådet mindst én gang i hver valgperiode udarbejde en samlet plan for kommunens beredskab. Planen skal vedtages i Byrådet og indsendes til Styrelsen for Samfundssikkerhed (SAMSIK).

Østjyllands Brandvæsen har koordineret udarbejdelse af udkast til "Politik for fortsat drift" og samlet beredskabsplan "Plan for fortsat drift" for Aarhus, Skanderborg, Odder og Samsø kommuner (bilag 1 og 2).

Beredskabsplanen er udarbejdet i samarbejde med beredskabsgrupperne i Aarhus, Skanderborg, Odder og Samsø kommuner.

Overblik over krisestyring og delegation i Aarhus Kommune er vedlagt (bilag 3).

I forlængelse af denne indstilling fremsendes byrådsindstilling fra Sundhed og Omsorg om godkendelse af Sundhedsberedskabsplanen, som har særskilt lovgrundlag jf. sundhedslovens §210.

4. Hvilken værdi skabes for borgere og samfund?

Formålet med beredskabsplanen er, at kommunens livsvigtige og samfundskritiske ydelser kan videreføres eller hurtigst muligt reetableres i tilfælde af cyberangreb, snestorm, oversvømmelser, større brande, pandemier, forsyningssvigt, flygtningestrømme, kriser, storulykker, terror, krig mv.

Foruden den overordnede "Plan for fortsat drift" har hver magistratsafdeling udarbejdet delplan og indsatsplaner for deres kritiske ydelser.

Beredskabsplanerne har konkret været taget i anvendelse i forbindelse med en række hændelser, bl.a. corona, flygtninge fra Ukraine, brand på Studstrupværket, oversvømmelser, snestorm/E45, hændelse på Aarhus Universitet, nedbrud af mobilnettet og skybrudsvarsel.

Der har været afholdt udgifter til f.eks. lokaler til COVID-19-teststeder, indkøb af senge til nøddindkvartering, ekstraordinær snerydning, og nedbrydning af bro ved Viby Renseanlæg.

5. Hvad, hvem og hvordan?

Trusselsvurderinger og anbefalinger

Styrelsen for Samfundssikkerhed (SAMSIK) har 10. april 2025 udsendt "Nationalt Risikobillede 2025". Desuden udsendes løbende trusselsvurderinger fra en række forskellige nationale myndigheder (PET, FE, Center for Cybersikkerhed etc.).

På baggrund af trusselsvurderingerne har KL og Styrelsen for Samfundssikkerhed (SAMSIK) udsendt en række anbefalinger til kommunerne.

Aarhus Kommune følger anbefalingerne fra de nationale myndigheder.

Risiko- og sårbarhedsanalyse

De væsentligste risiko- og sårbarhedsfaktorer i forhold til sikring af kommunens drift er:

- Omfattende medarbejdermangel (strejke/lockout, pandemi med smitsomme sygdomme med hurtig eller omfattende spredning)
- Nedbrud af it-systemer (servernedbrud, virus/hacking, datatab, brud på it- og datasikkerhed)
- Forsyningssvigt (strømsvigt, vandforsyning, varme, affaldsindsamling, transport)
- Manglende forsyning af varer og materialer (mad, medicin, brændstof, værnemidler, hygiejneartikler)
- Leverandørsvigt (konkurs, påbud/myndighedsafgørelser)
- Bygninger/lokaler kan ikke benyttes (brand-, vand- eller stormskade)
- Luftforurening (farlig røg, større udslip af kemikalier/farlige stoffer)

Livsvigtige og samfundskritiske ydelser

Hver magistratsafdeling har defineret egne livsvigtige og samfundskritiske ydelser, som skal kunne opretholdes uanset hændelse.

De kritiske ydelser i kommunen omfatter bl.a. botilbud og døgninstitutioner, den sociale døgnvagt, forsorgstilbud, herberger og varmetuer, krisecenter, mad og medicin til ældre, udbetaling af sociale ydelser, sundhedsplejen, nødpasning i dagtilbud, snerydning, miljøvagten, nødindkvartering i idrætshaller, kørsel til specialskoler, og en lang række andre ydelser.

Driftsniveauer og aktivering

Med dannelsen af Østjyllands Brandvæsen 1. januar 2016 blev det besluttet, at Østjyllands Brandvæsen er beredskabsmyndighed for Aarhus Kommune.

I tilfælde af en større eller alvorligere trussel eller hændelse foretager Stadsdirektøren og Beredskabsdirektøren for Østjyllands Brandvæsen en fastlæggelse af driftsniveau for hændelsens håndtering, og dermed evt. aktivering af kommunens kriseledelse.

Ved hændelser på driftsniveau 1 (inden for egen magistratsafdeling) fastlægger den enkelte magistratsafdeling egen håndtering af hændelsen. Krisestaben i Borgmesterens Afdeling orienteres.

I tilfælde af hændelser på driftsniveau 2 (på tværs af magistratsafdelingerne) aktiveres kriseledelsen i Aarhus Kommune.

Borgmesteren og rådmændene delegerer i en beredskabs-situation på niveau 2 det driftsmæssige og operative ansvar til hver deres direktør, som indgår i kriseledelsen.

Kriseledelsen på operativt niveau udgøres af Stadsdirektøren, direktørerne for magistratsafdelingerne, Beredskabsdirektøren for Østjyllands Brandvæsen og leder af krisestab og krisekommunikationsteamet (presse- og kommunikationscheferne fra hver magistratsafdeling).

Stadsdirektøren er formand for kriseledelsen på operativt niveau. Det betyder, at Stadsdirektøren indkalder og leder møderne i kriseledelsen, og stiller forslag til håndtering af

hændelser. Sekretariatet i Borgmesterens Afdeling varetager sekretariatsbetjening af kriseledelsen.

Borgmesteren og de enkelte rådmænd kan til enhver tid tilbagekalde delegationen af kompetence, jf. styrelsesvedtægtens § 8.

Beredskabsniveauer

Kriseledelsen i Aarhus Kommune kan blive aktiveret på tre forskellige beredskabsniveauer:

- Informationsberedskab: Kriseledelsen gøres opmærksom på en potentiel hændelse. Planer findes frem og man er tilgængelig på sin telefon.
- Stabsredskab: Kriseledelsen skal kunne træde sammen inden for to timer (fysisk eller virtuelt).
- Operationsberedskab: Kriseledelsen træder sammen øjeblikkeligt (fysisk eller virtuelt) og koordinerer beslutninger, handlinger og indsats.

Krisekommunikation

Når kriseledelsen er aktiveret, koordineres eksternt og internt kommunikation af det tværmagistratslige krisekommunikationsteam. Der er udarbejdet en indsatsplan for krisekommunikation.

Koordinering med andre myndigheder

I tilfælde af større hændelser eller alvorligere trusler (typisk ved hændelser på driftsniveau 2 eller hændelser på nationalt niveau) vil Den Lokale Beredskabsstab (LBS) i Østjyllands Politikreds, oftest være aktiveret.

Her foregår koordineringen med øvrige myndigheder (Østjyllands Politi, Østjyllands Brandvæsen, Region Midtjylland/Præhospitalet, Beredskabsstyrelsen, Forsvaret/Hjemmeværnet m.fl.) (bilag 4).

Desuden er etableret et mødeforum med de eksterne selskaber i kommunen inden for forsyning, trafik og infrastruktur (elforsyning, Kredsløb, Aarhus Vand, Midttrafik, Letbanen, Aarhus Havn og Aarhus Airport).

Ved hændelser på nationalt niveau vil koordinering endvidere ske via Den Nationale Operative Stab (NOST), og i samarbejde med Ministeriet for Samfundssikkerhed og Beredskab (SAMSIK).

Beredskabsgruppen i Aarhus Kommune

Der er herudover etableret en tværmagistratslig Beredskabsgruppe i kommunen. Heri indgår cheferne med ansvar for de kritiske ydelser, Aarhus Ejendomme, Fælles IT og Digitalisering og Indkøb og Udbud.

Civilsamfund og virksomheder

Der samarbejdes også om beredskab med frivillige og sociale civilsamfundsorganisationer, boligforeninger, uddannelsesinstitutioner og virksomheder.

Særlige indsatsområder

I byrådsperioden 2026-2029 vil der særligt være fokus på beredskab i forhold til cybersikkerhed, og i forhold til de eksterne kommunale selskaber inden for forsyning, infrastruktur og transport.

6. Hvilke ressourcer kræves?

Kapaciteter

Til løsning af forskellige hændelser kræves forskellige kapaciteter, f.eks:

- Pandemi: Mundbind, håndsprit, teststeder, isolationsfaciliteter.
- Snestorm: Sneplove, firehjulstrukne køretøjer.
- Evakuering: Transport, indkvartering og forplejning til nødstedte.
- Oversvømmelser: Pumper, sandsække.
- Strømsvigt: Mad, drikkevand, nødstrømsgeneratorer, nødbelysning m.v.

Byrådet tager stilling til evt. udgifter til beredskab i forbindelse med budgetlægningen, forventet regnskab eller konkrete indstillinger.

Bemyndigelser

Der kan i beredskabssituationer opstå tilfælde, hvor det er nødvendigt uden unødigt ophold at træffe beslutning om iværksættelse af foranstaltninger for at imødegå skader på liv, helbred, tab af ejendom m.v.

Det indstilles på baggrund heraf, at byrådet giver bemyndigelse til, at kriseledelsen kan træffe dispositioner og afholde nødvendige, uopsættelige udgifter, som er proportionale i forhold til den pågældende krisesituation.

Ved hændelser, der kræver væsentlige udgifter – og som vurderes større end ovennævnte eksempler såsom nedbrydning af bro i Viby (ca. 3,5 mio. kr.) – kontaktes borgmester og relevante rådmænd mhp. godkendelse.

Der fastsættes dog ikke konkret beløbsgrænse af hensyn til vurdering af proportionalitet mellem hændelse og udgifter i den konkrete sag.

Inddragelsen af borgmester og rådmænd skal dog ske under hensyn til muligt behov for at reagere umiddelbart og konsekvent i den givende hændelse.

Kriseledelsen har desuden inden for rammerne af de kollektive aftaler bemyndigelse til at flytte personaleressourcer på tværs af opgaver, afdelinger, tjenestesteder, arbejdstider m.v.

Så hurtigt som muligt – og senest ved førstkommande byrådsmøde – skal Magistraten og efterfølgende Byrådet orienteres om sådanne dispositioner.

Øvelser

I Aarhus Kommune afholdes kriseøvelse én gang årligt. Der foretages evaluering og opsamling af læringspunkter, som implementeres i beredskabsplanerne. Udgifter til øvelser afholdes inden for magistratsafdelingernes eksisterende budgetter.

7. Hvordan følges der op?

Efter Byrådets vedtagelse sendes indstillingen og "Plan for fortsat drift 2026-2029" af Østjyllands Brandvæsen til Styrelsen for Samfundssikkerhed (SAMSIK).

SAMSIK's foreløbige udtalelse til beredskabsplanen af 27. august 2025 og bemærkninger hertil fra Østjyllands Brandvæsen er vedlagt (bilag 5).

Byrådsindstillingen, den overordnede beredskabsplan, oversigt over kritiske ydelser, indsatsplan for krisekommunikation, samt magistratsafdelingernes delplaner og indsatsplaner er tilgængelige i Østjyllands Brandvæsens krisestyringssystem (C3).

Desuden er beredskabsplanerne tilgængelige i kommunens dagsordenssystem (First Agenda) og på kommunens intranet.

Byrådet og Magistraten orienteres løbende af den ansvarlige rådmand i tilfælde af kriser på niveau 1 (egen magistratsafdeling) eller af kriseledelsen i tilfælde af større eller alvorligere hændelser på niveau 2.

Anders Winnerskjold

/

Martin Østergaard Christensen

Nicolaj Bang

/

Henrik Seiding

Bilag

Bilag 1: Politik for fortsat drift 2026-2029

Bilag 2: Beredskabsplan for Aarhus Kommune/Plan for fortsat drift 2026-2029

Bilag 3: Overblik over krisestyring i Aarhus Kommune og delegation af kompetence.

- Bilag 4: Oversigt over koordinering med øvrige myndigheder i LBS og samarbejder med eksterne aktører om beredskab.
- Bilag 5: SAMSIK foreløbig udtalelse til generel (§25) beredskabsplan 27. august 2025 og notat fra Østjyllands Brandvæsen.

Tidligere beslutninger

Vedtagelse af Dannelsen af Østjyllands Brandvæsen, Byrådsmødet d. 17.06.2015, punkt 3.

Vedtagelse af Beredskabsplan for Aarhus Kommune 2018-2021, Byrådsmødet d. 04.04.2018, punkt 5.

Vedtagelse af Politik for fortsat drift for Samsø, Odder, Skanderborg og Aarhus Kommune, Byrådsmødet d. 02.12.2020, punkt 15.

Vedtagelse af Beredskabsplan for Aarhus Kommune 2022-2025, Byrådsmødet d. 19.01.2022, punkt 11.

Sagsnummer: EMN-2025-002621

Antal tegn: 12.038

Sekretariat, Erhverv og Organisation

Sagsbehandler: Peter Marker

Tlf.: 51 57 66 89